

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio).

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kangastie, H., Mattila, O., Niemi, H. & Tuominen, M. 2022. Vahvuusosaaja-MOOC kestävää hyvinvointia edistämässä. Lumen – Lapin ammattikorkeakoulun verkkolehti (3).

URL: <https://www.lapinamk.fi/loader.aspx?id=066f38bd-d1ed-43af-ac0c-212573525abc>



Vahvuusosaaja-MOOC kestävää hyvinvointia edistämässä

Helena Kangastie, TtM, erityisasiantuntija (TKI&O), Lapin ammattikorkeakoulu

Outi Mattila, TtT, yliopettaja, Lapin ammattikorkeakoulu

Hannele Niemi, HTM, lehtori, opinto-ohjaaja, Lapin ammattikorkeakoulu

Minna Tuominen, FM, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: vahvuusperustainen ohjaus, Vahto-malli, MOOC

Taustaa

Kestävyys ja vastuullisuus ovat nousseet yhä tavoiteltavimmaksi periaatteiksi koko yhteiskunnassa. Myös korkeakoulut ovat ottaneet asian vakavasti omassa toiminnassaan. Tästä yksi esimerkki on [Ammattikorkeakoulujen kestävän kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma](#). Ohjelma toimeenpanee [YK:n kestävän kehityksen tavoitteita](#). Lapin korkeakouluyhteisö (LUC) on sitoutunut edistämään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita muun muassa LUC-strategian toimeenpanolla ja siihen sisältyvillä ohjelmilla. Strategian Study + ohjelma painottaa korkeakouluyhteisön rakentamista vahvuusperustaisuudelle ja opiskelijalähtöiselle pedagogiselle osaamiselle ja digitaalisuuden hyödyntämiselle. Work + ohjelmassa puolestaan keskeisiä kehittämiskohteita ovat hyvinvointi ja yhteisöllisyys kohdistuen sekä opiskelijoiden että henkilöstön arjen hyvinvoinnin ja avoimen toimintakulttuurin edistämiseen.

LUC-strategian mukaan Lapin korkeakoulukonserni ja tehtävänä on luoda uutta tietoa ja osaamista arktisen alueen hyvinvoinnille ja toimintaedellytyksille sekä vahvistaa toimijoiden ja yhteisöjen vastuullisuutta. Uuden tiedon ja osaamisen luomisen esimerkkinä on vuosina 2019–2021 Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston yhteisessä projektissa kehitetty vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus (VAHTO) -malli. Mallin tavoitteena on edistää opiskelijoiden opiskelukykyä ja hyvinvointia.

Sen käyttöönotto ja toteutus arjen opetus- ja ohjaustyössä edellyttää henkilöstön osaamisen kehittämistä. Henkilöstön osaamisen kehittämiseksi suunniteltiin Vahvuusosaaja-MOOC eli avoin verkossa toteutettava kokonaisuus. MOOC on kirjainlyhenne, joka tulee sanoista Massive Open Online Course, eli kyseessä on ilmainen ja kaikille avoin verkkopohjainen opintopaketti, joka tavoittelee suuria oppijamassoja. Tässä artikkelissa avaamme kestävän hyvinvoinnin ja siihen sisältyvän osaamisen edistämistä VAHTO-mallin pohjalta rakennetulla Vahvuusosaaja-MOOCilla.

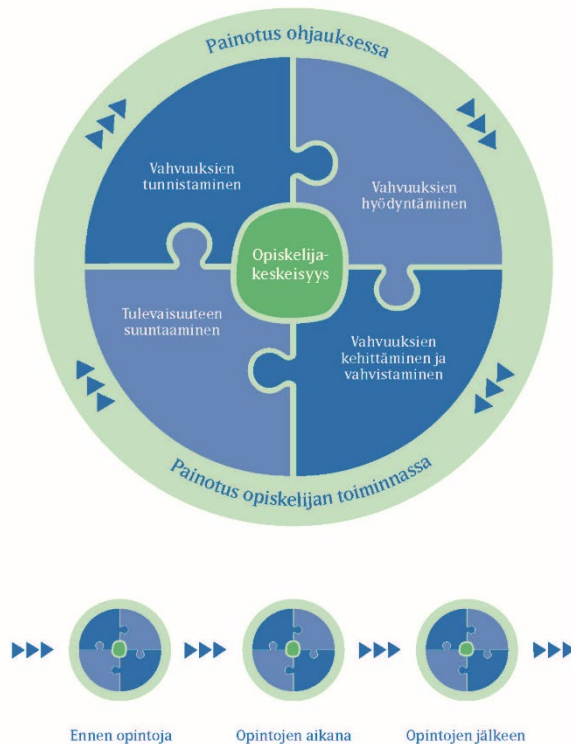
Kehittämistyö

Kehittämistoiminta käynnistyi vuonna 2021 pedagogisen kehittämisen rahoitushakemuksen työstämisellä. Rahoituksen varmistuttua laadittiin konkreettinen työsuunnitelma tehtävien ja aikataulutuksineen. Tämän jälkeen edettiin Vahvuusosaaja-MOOCin tekijöiden oman osaamisen kehittämiseen. Sisällön asiantuntijat osallistuivat Lapin korkeakoulukonsernin eOppimispalveluiden järjestämään DigiPeda koulutukseen, jossa aiheena oli MOOCin rakentaminen. Koulutus auttoi tekijöitä hahmottamaan kohderyhmän näkökulmasta MOOCin rakentamisen reunaehdot ja tärkeitä periaatteita.

Tärkeää MOOCin suunnittelussa oli aluksi harkita ja pohtia, millaisiin sisältöalueisiin opettajien ja ohjaajien itsenäisesti opiskeltava Vahvuusosaaja-MOOC voisi sopia. Lähtökohdaksi oli suunnitella se täysin itsenäiseksi 2 opintopisteen opintopakettiksi, joka toimii jatkossa esimerkiksi henkilöstön täydennyskoulutuksena.

Vahvuusosaaja-MOOCin rakentaminen eteni sisällön, tavoitteiden ja oppimistehtävien kuvaamiseen. Sisällön hahmottamisessa perustana toimi vahvuusperustaisen ohjauksen Vahto-mallin prosessi, joka käynnistyy vahvuuksien tunnistamisella, etenee vahvuuksien hyödyntämiseen, niiden kehittämiseen ja tulevaisuussuuntautumiseen. (kuva 1.)

Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen (VAHTO)- malli



Kuva 1. Vahvuusperustainen ohjaus VAHTO-malli.

Suunnittelussa jokaisen vaiheen kohdalla mietittiin tarkkaan, mitä ovat ne oppimistehtävät, joita osallistujien tulee tehdä. Oppimistehtävien laatimisessa hyödynnettiin VAHTO - Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittäminen -projektissa rakennettua työkirjaa.

Tämän jälkeen siirryttiin kuvaamaan toteutusta ja sen toteuttamista teknisellä alustalla. Sisällön, teknisen alustan ja siihen rakennettavan toteutuksen rakentamisen ja työkalujen asiantuntijana toimi eOppimispalveluiden asiantuntija. Hänen taustatyönsä pohjalta päätettiin Vahvuusosaaja-MOOC rakentaa Wordpress-alustalle.

Vahvuusosaaja-MOOC on pilotointivaiheessa. Pilotointi toteutetaan Lapin ammattikorkeakoulun opetus- ohjaus -, ja TKI-henkilöstölle ja meneillään on osallistujien haku pilotointiin.

Pohdintaa

Tulevaisuuden työelämässä tarvitaan erilaisen osaamisen lisäksi vahvuusajattelua. Vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen edistävät organisaatioiden ja työyhteisöjen kestävästä menestystä ja työhyvinvointia. (Wenström 2020.) Vahvuusosaaja-MOOC edistää sekä ohjaajan että ohjattavan kestävästä hyvinvointia ja siihen liittyvää osaamista. Toteutuksessa ohjaaja pääsee tutustumaan omiin vahvuuksiinsa, pohtimaan niiden hyödyntämistä ja kehittämistä omassa työssään. Hän saa myös osaamista ja työkaluja ohjattavien vahvuuksien kanssa työskentelyyn.

Vahvuusosaaja-MOOCin rakentaminen toteutui yhteiskehittämisenä, osallistujien tavoitteellisena yhteistyönä. Kehittämistyössä olemme vaalineet tasavertaista osallistumista ja toistemme kuuntelemista. Onnistuimme yhdistämään keskustelun avulla jokaisen omat tavoitteet yhteiseksi tavoitteeksi. Toimintaa on ohjannut myös erilaiset työskentelytavat ja siihen on kuulunut myös erilaiset tunteet sekä tunnetilat. Hyväksyvä ilmapiiri ja kannustaminen on edistänyt tekijöiden osaamisen arvostusta. Tulevan pilotoinnin annin toivomme ohjaavan meitä kehittämään vielä edelleen Vahvuusosaaja-MOOCia.

Haasteellisena koimme meidät yllättäneen työmäärän MOOCin sisällön ja toteutuksen rakentamisessa. Ennen työstämisen aloittamista jokaisen meistä oli aluksi paneuduttava oman osaamisen kehittämiseen. Sisältö oli meille kaikille jo ennestään tuttua asiaa, mutta MOOCia ei kukaan tekijöistä ollut aiemmin kehittänyt. MOOCin rakenne edellyttää myös sen lainalaisuuksiin perehtymistä esimerkiksi, millaisia oppimistehtäviä on hyvä laittaa tarjolle ja, millaista ohjausta tarjotaan.

Kehittämiskohteina koemme riittävän yhteisen ajan järjestämisen kehittäjien kesken. Moocin suunnitteleminen edellyttää yhteisiä keskustelutilaisuuksia ja reflektoinnille varattua aikaa. Yhteisen ajan löytäminen toimijoiden kesken näin uuden asian edessä on ensiarvoisen tärkeää. Sisällön hallitsemisen lisäksi tarvitaan myös MOOCin teknisen alustan toiminnan ymmärtämistä esimerkiksi aineistojen taipuminen MOOCissa toimiviksi työkaluiksi. Jatkossa olisikin hyvä, jos tähän puoleen voisi perehtyä lisää.

Monialainen kehittäjätiimi on tuonut lisäarvoa työskentelyyn, koska käytettävissä on eri alojen asiantuntijoiden näkemyksiä. Vahvuusosaaja-Moocin rakentaminen on ollut jo tähän mennessä innostavaa, oppimisen iloa ja kestävästä kokeilukulttuuria edistävää toimintaa.

Lähteet

Arene. 2021 Kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu. Ammattikorkeakoulujen kestävä kehityksen ja vastuullisuuden ohjelma.

Viitattu 22.9.2022. [Kestävä vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu.pdf \(arene.fi\)](#)

Kestävä kehityksen tavoitteet. Agenda 2030. Suomen YK-LIITTO. 2017. Viitattu 22.9.2022. [Agenda2030_pikkukirjanen_2017.pdf \(ykliitto.fi\)](#)

Lapin korkeakoulukonsernin LUC-strategia. Viitattu 22.9.2022. <https://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Strategia>

Wenström, S. 2020. Positiivinen johtaminen opetus- ja kasvatusalalla. Kea ry. Viitattu 7.12.2021. PowerPoint Presentation (oaj.fi)

www.vahtoohjaus.fi. Vahvuusperustainen tulevaisuusohjaus.